

Łódź

CENA NUMERU

25 gr. Cena prenumeraty
w ŁodziMies. z dod. ilustr. 5 zł.
Dla robotników 4 zł.
Odnosz. do domu 30 gr.
Z dostawą poczt. 6 zł.
Poza Łodzią egz. 27 gr.Należność pocztowa
opłacona ryczałtem**XXXV rok
istnienia.**

Redakcja i Administ.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41

TELEFON 100-28

Konto P.K.O. 60594

Red. przyjmuje od 5-6

Art. listów anonimowych
nie umieszcza się.

1931 r.

Numer dzisiejszy składa się z 10 stron

ROZWOJ

Piątek, 20-go marca

№ 78

LUNA

Dzisiaj wielka przebojowa premiera.

Czołowy film sezonu słynnej wytwórni Universal Pictures Corporation

POCHODNIA

(Oficer gwardji)

Wspaniała opowieść miłosna na tle Wielkiej Rewolucji. Oszalałe tłumy z natchnioną pieśnią na ustach. Piękne melodie, tchnące sentymentalizmem i porywające płomienną potęgą

W roli głównej wymarzona para kochanków

Laura La Plante, John Boles

Pocz. seans o g. 4 pp. w niedziel. sob. i święta o g. 12 w poł. Ceny miejsc na pierwsze s. anse od 1 zł. na porankach po 75 gr i 1 zł

Karty premjowe ważne bez ograniczeń.

SOWIETY POD KONTROLĄ NIEMIEC

Pętlica naokoło Polski zaciąga się coraz bardziej

RYGA, 19.3. Jeden z wybitnych fachowców amerykańskich, zatrudniony jako ekspert w przemyśle sowieckim podczas przejazdu przez Rygę na urlop do St. Zjednocz. udzielił przedstawicielowi ATE bardzo interesujących informacji o ostatnim pobycie wycieczki przemysłowców niemieckich w Moskwie.

Ekspert amerykański twierdzi, że podróż przemysłowców niemieckich do Sowietów będzie miała doniosłe następstwa gospodarcze i polityczne. W obliczu załamania się 5 letniego planu gospodarczego, rząd sowiecki postanowił uczynić ostatnią próbę ratowania rozreklamowanego planu przebudowy gospodarczej. Ponieważ na przypadek załamania się tego planu, Sowietom grożą zabu-

Jak wielkie znaczenie przywiązywały Sowiety do pobytu delegacji niemieckiej, świadczy zakonspirowany w prasie sowieckiej na Kremle przez Stalina pięciu czołowym przedstawicielom przemysłu niemieckiego. Najbardziej sensacyjnym szczegółem porozumienia sowiecko-niemieckiego, jest fakt, iż niemieckie czynniki polityczne postawiły za warunek udzielenia długoterminowych kredytów, dopuszczenie kilku wybitnych fachowców niemieckich do NADZORU NAD POLITYKĄ GOSPODARGĄ I FINANŚMI SOWIETÓW. Warunek ten, jako godzący w suwerenność państwową Sowietów był początkowo odrzucony przez rząd sowiecki, który w końcu zmuszony był jednak zgodzić się na uczynienie zadość temu żądaniu z zastrzeżeniem, że praca doradców niemieckich będzie zakonspirowana i że LICZBĘ TYCH DORADCÓW, która według pierwotnego projektu wynosiła 12 osób ZREDUKOWANO DO 4ch. Ekspert amerykański wyraził się, iż doradcy niemieccy stanowią będą swego rodzaju tajną radę gospodarczą, która ma nadzorować przemysł sowiecki.

Jest rzeczą charakterystyczną, na którą Polska powinna zwrócić szczególną uwagę, mówił Amerykanin, iż poza doradcami w sprawach kolejnictwa, górnictwa i finansów wyznaczony będzie również specjalny doradca w sprawie przemysłu wojennego. Doradcą tym ma być jeden z dymisjonowanych je-

nerałów armji cesarskiej Niemiec. W ten sposób cały przemysł sowiecki, kolejnictwo i finanse znajdują się pod nadzorem niemieckim, który to fakt nie zmieni co prawda systemu społecznego w Sowietach, niemniej jednak da niemieckim czynnikom możliwość gruntownego swoich wpływów w Sowietach i państwach azjatyckich, znajdujących się pod wpływami Sowietów.

—ix—

Przesunięcia w Min. Sprawiedliwości

WARSZAWA 19.3. (wł. Grz) Jak już donosiliśmy minister Michałowski ma w najbliższych dniach ustąpić z zajmowanego stanowiska, które objął by b. szef departamentu światełkowski.

Jednakże była by to przejściowa nominacja gdyż, koła miarodajne zdecydowały, iż stanowisko ministra sprawiedliwości obejmie z powrotem obecny wiceminister Sejm p. Car.

Obecny minister Michałowski prawie jest pewnym, przychodzi do Łodzi na stanowisko pisarza hipoteki, która zostanie podzielona na trzy obwody, zamiast jak dotychczas — na dwa.

Na dwóch pozostałych by dotychczasowi pisarze, mianowicie sędzia Witkowski, p. Konarski trzecim by był b. minister Michałowski.

W związku z powyższymi przesunięciami utrzymują się w stolicy pogłoski o częściowej zmianie gabinetu. Dotyczyło by to w pierwszej mierze teki Ministerstwa Handlu i Przemysłu.

—x—

**Potrzebny
linotypista
i zecerzy ręczni**

Zgłaszać się w Redakcji od 7-8 wiecz.

zenia wewnętrzne wśród robotników, w tym celu poseł sowiecki w Berlinie, Chińczuk, z polecenia Stalina prowadził długotrwałe rokowania, których wynikiem była podróż przemysłowców niemieckich celem sfinalizowania warunków współpracy niemiecko-sowieckiej na gruncie gospodarczym. Idące w setki milionów marek zamówienia sowieckie w Niemczech mają stanowić jak gdyby zastrzyk leczniczy dla konającego przemysłu sowieckiego. Ekspert amerykański twierdzi, że zamówienia sowieckie w przemyśle niemieckim osiągnąć mają olbrzymiej sumy MILJARDA MAREK w trzech częściach po 300 milionów rocznie.

**Wzywa się akwizytora
N. KOPLA
do uregulowania należności
Administracja „Rozwoju“**

PROGRAM

- 11.58 Sygnał czasu
  - 12.05 Muzyka gramofon
  - 13.15 Program dzienny i repertuar teatrów i kin
  - 14.40—15.20 Odczyt dla maturzystów
  - 15.50 Lekcja francuskiego
  - 16.10 Komunikat
  - 16.15 Muzyka z płyt gramofon
  - 17.15 Odczyt ze Lwowa
  - 17.45 Muzyka lekka
  - 18.45—19.10 Rozmaitości
  - 19.10 Komun. Izby Przem. Handl i program na dzień następny
  - 19.25 Płyty gramofonowe
  - 19.40 Prasowy dzien. radij.
  - 20.09 Pogadanka muzyczna
  - 10.15 Koncert symfoniczny. Po koncercie komun. i retransm. ze stacji zagran.
- KATOWICE**
- 11.40 Przegląd prasy krajow.
  - 11.58—12.10 Sygnał czasu, program na dzień bieżący
  - 12.10—13.10 Koncert gramofonowy
  - 13.10 Kom. meteorol
  - 14.20 Kom. gospodarczy
  - 14.40—15.20 Odczyt dla maturzystów
  - 15.20—15.35 Komunikaty
  - 15.50 Lekcja francuskiego
  - 16.10—16.25 M. Buyno Baśń górską i Duch górski
  - 16.25—17.15 Koncert gramofon.
  - 17.15 Odczyt ze Lwowa
  - 17.45—18.45 Muzyka lekka
  - 18.45 Godz. odcinek powieściowy.
  - 19.00—19.15 Rozmaitości
  - 19.15—19.40 Simm. Jak wyglądały przed latopowe owady
  - 19.40 Prasowy dziennik radij. Po dzieńniku kom. sportowy
  - 20.00—20.15 Pogadanka muzyczna.
  - 20.15 Koncert symfoniczny. Po koncercie kom. meteor program na dzień nast. i nadprogram
  - 23.00 Skrzynka pocztowa w języku franc

Tabela wygranych

Dziś, w 9 dniu ciągnięcia 5 klasy 22 polskiej loterii państwowej, główne wygrane padły na numery następujące:

- 15.000 zł. nr. 13644
- 10.000 nr. 179002
- 5.000 zł. nr. 183006
- Po 3.000 zł. nr. 5677 18136 163891 194603
- Po 2.000 zł. nr. 39403 59717 75718 88908
- 99144 99359 103418 109770 119388 134635
- 147620 156452 199804.
- Po 1.000 zł. nr. 16 670 17548 17753 20483
- 22828 34037 50789 52883 67794 68290 70249
- 70964 72175 75072 79522 82624 86640 90210
- 92915 95251 95691 110889 120210 128012 130739
- 132278 148796 156844 163183 168765 178454
- 185836 191177 196121 201629
- Po 500 zł. nr. 1337 2759 2875 3256 4357
- 5516 7099 9156 11851 13155 14159 14736 15949
- 17296 21737 22299 23801 28453 30626 30847
- 30916 34424 38005 38391 40525 40576 40812
- 43298 45001 45812 46785 48799 49401 49889
- 50333 51623 55186 55809 56185 57304 57936
- 60123 61101 62083 62494 62947 63659 64485
- 64811 65811 68003 69353 69451 73518 73555
- 73691 75534 76700 76795 78124 84282 84669

PSUCIE POZYCZKI KOLEJOWEJ W PARYZU
Miljard pod znakiem zapytania

PARYŻ, 19.3 Wychodzący na prawach rękopisu „Bulletin Quotidien” posiadający pewne wpływy we francuskich kręgach politycznych i gospodarczych, zamieścił dzień po dniu dwa raporty o sytuacji w Polsce.

Pierwszy raport dotyczy sprawy reformy konstytucji przyczem autor dość fantazyjnie przedstawia rzeczową i polityczną stronę zagadnienia, zdradzając słabe orientowanie się zarówno w ogólnych stosunkach politycznych i gospodarczych, zamieścił dzień

miocie.

Drugi referat, wydrukowany w „Bulletin Quotidien” poświęcony jest sytuacji gospodarstwa finansowej Polski. Wyszedł on również z pod pióra bardzo źle powiadomionego o stosunkach polskich. Zład pesymizm autora, uwydatniony tak jaskrawo, jakby szło o udaremnienie toczących się obecnie w Paryżu rokowań o pożyczkę kolejową dla Polski

Ktoś nam szwie buty zagranicą.

katastrofa okrętowa

OSŁO, 19.3 Na północy Norwegii w pobliżu Hocoysund nastąpiła katastrofa okrętowa. Statek pasażerski „Hera” pojemności 1080 ton, będący w drodze do Bergen, podczas burzy śnieżnej zderzył się u wjazdu do przystani Hovoysund z rafą podwodną i po

szął tonąć. 28 podróżnych i 34 marynarzy starano się dostać na brzeg wpław; 8 z nich zginęło podczas przeprawy z okrętu na ląd. „Hera” zatonała w kilka minut po swej katastrofie.

Powódź w Jugosławii

BIAŁOGRÓD, 19.3. Stan wody na rzekach jugosłowiańskich podnosi się ustawicznie, stwarzając bardzo niebezpieczną sytuację. Rzeka Sawa w środkowym biegu wystąpiła już z brzegów i zalala olbrzymie przestrzenie. Około 80 wsi znajduje się całkowi-

cie pod wodą.

Wylala również rzeka Lika, powodując wielkie spustoszenia w polach. Miasto Kolin liczące 10.000 mieszkańców jest zupełnie odcięte od świata.

Choroba marsz. Piłsudskiego

Wiadomości o zamierzonym wyjeździe marsz. Piłsudskiego z Madery w dalszą podróż — potwierdzają się również w informacjach, pochodzących wprost z Funchalu.

mar. Piłsudski odbędzie dalszą część swego wyjazdu w podróży morskiej.

—:0:0:—

Straszna katastrofa

PARYŻ, 19.3 Pociąg pociąg pociąg Paryż—Bordeaux, który wyszedł z Paryża dziś o 19.55 rozbił się pod stacją Etampes, około godziny 21. Zabitych jest 14 osób i zginęło 40 rannych. Z Paryża wysłano pociąg ratowniczy. Szczegółów brak.

Z OSTATNIEJ CHWILI

STRASZNY POZAR W FABRYCE SZPULEK

Ubiegłej nocy o godzinie 1.30 wybuchł pożar w fabryce szpułek drewnianych Ceja i S-ki mieszczącej się przy ul. Andrzeja 53. Jak zdołaliśmy się dowiedzieć pożar wybuchł w suszarni drzewa, gdzie było nagromadzone takowe w dużej ilości.

W chwili, kiedy numer dajemy na maszynę, 5 oddziałów straży ogniowej pod dowództwem komendanta, dr. A. Grohmana pracuje nad zlokalizowaniem wielkiego pożaru, który, ze straszną siłą, ze względu na łatwopalną materjał, wzmaga się.

J.W

84883	85769	90712	91230	91230	91658	93431	166213	166913	167940	168311	168350	169841
93716	96811	97056	1000374	100848	104323	169940	170549	171230	171297	171545	171655	171655
104505	107083	108281	112502	115481	115942	172302	172602	173685	174011	174793	174946	174946
118576	118986	119563	123881	126166	127016	175185	177865	181614	182478	183615	186964	186964
129192	129404	130462	132699	134976	135297	187231	187995	189998	192449	193836	188646	188646
139248	140870	140950	141647	144812	149805	202850	203728	204934	204934	208137	208359	208359
150772	153910	154243	154243	154692	158420	208455	209429	209649				
158688	159447	162616	163300	164572	166155							

—:0:0:—

AKTUALNE GŁOSY

Nie jest rzeczą modną mówić dziś o wojnie. Wszystkie rządy, wszyscy dyplomaci zapewnijają, że tęsknią tylko do „pokoju”, wyrażając się na zawsze wojny, zbrojeń, fortyfikacji itd. Po cichu postępują jednak inaczej. Rozpoczął się bowiem ponowny wyścig zbrojeń na lądzie i morzu. Ten wyścig odbywa się wprawdzie z pewnymi przeszkodami, stawaniami przez różne „konferencje” międzynarodowe, na których się mówi o „ograniczeniach”, lecz pisze „Słowo Pomorskie” nikt się tem zbytnio nie przejmuje.

Państwa i ludy sposobią się więc po cichu do wojny, chociaż na zewnątrz mówią o „pokoju”.

„Niektórzy” z nad Szprewy używają języka „pacyfistycznego” i oświadczają, że sprawy sporne chcą załatwić „pokoju”. A więc pragnęliby odebrać Polsce dzisiejsze Pomorze drogą „pokoju”. Za cenę Pomorza gotowi są nawet zawrzeć przymierze z Francją oraz rzec się Alzacji i Lotaryngji raz na zawsze.

Żyją działalność w tym duchu rozwijają od kilku lat przemysłowcy niemiecki, p. Arnold Rechberg, siedzący stale w Paryżu. Jest on niezmordowany w swej propagandzie przeciw Polsce. Od czasu do czasu zamieszcza w poważnych dziennikach francuskich obszernie artykuły, w których dowodzi, że Polska powinna oddać Niemcom przynajmniej północne Pomorze, tylko bowiem w ten sposób można będzie zabezpieczyć w Europie „pokój” i zapobiec wojnie.

W ostatnich dniach p. Arnold Rechberg przesłał do wybitnego dziennikarza i polityka francuskiego, p. Emila Bure, wielki list polityczny, w którym stara się go przekonać, że najprostszą drogą do przymierza francusko-niemieckiego wiedzie przez Pomorze, jeżeli Niemcy otrzymają Pomorze, to zerwą dotychczasowe porozumienie z Rosją i zwrócą się przeciwko niej.

Na te podszepty odpowiedział p. Emil Bure w piśmie „L'Orcre” (nr. 442):

— „Wyobraźmy sobie, że sojusz francusko-niemiecki, którego chce p. Rechberg, zo stał zawarty. Nasi dawni wrogowie, Niemcy, natychmiast podbijają pod wpływy wszystkie kraje Europy wschodniej, poczem docierają do Rosji swem osadnictwem, a usadowiwszy się w Wiedniu uzyskują przewagę na Bliskim Wschodzie, do którego stolica Austrii jest kluczem. Potęga ich tak wzrasta, że Francja, jak Anglja i Włochy, nie zdoła obronić swej niezawisłości. I oto gotowa jest Paneuropa w ich pojęciu.

W takim stanie rzeczy mnie nikt nie weźmie na pchanie palca w robotę rewizji p. Arnolda Rechberga.

Spotkałem raz u jednego z naszych obecnych ministrów pewnego generała niemieckiego, który mi powiedział:

— Powiadają, że pan jeden w tem towarzystwie jest całkowicie przeciwny naszym żądaniom, ale chyba i pan nie uznaje Korynta Gdańskiego za możliwy?

Odpowiedziałem: Uważam go istotnie za nedorzecznego, ale zrobiono go takim, aby wam, Niemcom dogodzić, by czyż nie należało oddać Polsce tego kraju w takiej rozciągłości, jaką miał przed rozbiorem? — Zostawił mnie w pokoju.

Jest rzeczą stwierdzoną, że t. zw. koryntarz polski nie sprawiałby żadnej przykrości Niemcom, gdyby nie stosowały one wobec Polski polityki zaczepnej i odwetowej, nawet w dziedzinie gospodarczej. Polacy musieli mieć dostęp do morza i mają go. Niepodobna im go odbierać.

P. Rechberg powiada mi, bym wybierał bo polityka, którą on doradza, ma swe ryzyka, ale jeśli jej nie przyjmę, armja czerwona i Reichswehra ruszą przeciw nam i naszym sojusznikom (t.j. Polakom). Dalibóg!

to jest szantaż! I ja na to nie pójdę”.

Trzeba zaznaczyć, że — niestety — nie wszyscy Francuzi tak rozumnie rzecz stawiają. Są już tacy, co popierają p. Rechberga w jego pomysłach. Czy Polska może się rzec „pokoju” Pomorza na rzecz Niemiec? — Przenigdy! Jest to bowiem zagadnienie życia i śmierci naszego państwa. Słusznie tedy pan Bolesław Koskowski oświadcza, (patrz: „Kurier Warsz.”, nr. 73):

— „Tam, gdzie idzie o terytorjum wskroś narodowe, odwiecznie polskie, decydujące o dostępie morskim, niezbędne gospodarczo — mógłby się ktoś znaleźć, kto byłby gotów do rozmów o ustępstwach? Co za bezmyślna hipoteza!

Oto dlaczego słowo rewizja oznacza w

tych warunkach wojnę, jako konieczność i polityczną i wprost psychologiczną.

Trzeba to powtarzać dzień po dniu opętanym gadułom i spekulantom rewizyjnym na Zachodzie”.

Polska nie może się rzec Pomorza, nie wolno wogóle takiego nedorzecznego przypuszczenia powtarzać. Niemcy, chcąc nam odebrać „pokoju” Pomorze, nie czyniliby tego dla „pokoju”, lecz dla przyszłej wojny odwetowej. Przy pomocy Francji chcieliby zniszczyć i osłabić Polskę, a potem, wzmocniwszy swoje siły i uwolniwszy się od polskiej przeszkody, rzucić się na Francję, aże by urzeczywistnić te cele, które sobie postawili w czasie wojny światowej 1914—1918.

—
—

NA MARGINESIE TRAKTATU Z NIEMCAMI

Na onegdajszym posiedzeniu Senatu, senator Seyda wypowiedział mowę przeciwko temu krótkowzrocznemu traktatowi.

Mowa była niezwykle interesująca i poruszała bardzo ważne momenty, dlatego ją też podajemy w skróceniu poniżej.

Klub narodowy jest przeciwny ratyfikacji tych umów, jakkolwiek jesteśmy, jak zresztą całe społeczeństwo polskie, bezwzględnie za normalizacją stosunków międzynarodowych, a także stosunków polsko-niemieckich. Nie przeciwstawiamy się wcale tendencjom pokojowym, lecz przeciwstawiamy się polityce względem Niemiec, która naszym zdaniem nie wzmacnia, lecz osłabia podstawy pokoju.

Powiedziano w sprawie odkupu, że chodzi „tylko” o 13.000 osad. My uważamy, że to bardzo dużo, bo to stanowi 80.000 Niemców, czyli 1/3 wszystkich Niemców na ziemiach zachodnich. Zrobiono to bez związku z raleceniami haskiemi i w stosunku do b. kolonistów pruskich poszliśmy dalej, niż komisja kolonizacyjna. Stworzyło się przywileje dla osadników Niemców w stosunku do osadników Polaków, których trzeba będzie równouprawnić dopiero osobną ustawą.

Niemcy uprawiają propagandę przeciw nam nietylko u siebie, lecz i poza swemi granicami. W dniu w którym Sejm ratyfikował umowę z Niemcami, Niemcy przez radio głosili, że nawet Poznańskie jest ziemią ardeutsch.

Propaganda ich przeszła na grunt naszych sojuszników i w Paryżu tak się zachowuje, jakby to był Berlin. Mam nadzieję że mogę być wyrazicielem wszystkich obecnych gdy powiem że gdyby Niemcy ośmielili się u nas twierdzić, że Alzacja i Lotaryngja które jednak nie są tem samem, co Pomorze bo kwestja Pomorza i ziem zachodnich, to kwestja niepodległości Polski a sprawa Alzacji i Lotaryngji jest kwestja prestiżu i przywiązania — otóż, gdyby propaganda niemiecka ośmieliła się robić w Polsce przeciw Francji choć część tego co w Paryżu robi przeciw Polsce to i rząd i my wszyscy dołożylibyśmy ręki do tego, aby ją przepędzić (Oklaski). Przykładem my największą wagę do sojuszu polsko-francuskiego, który uważamy za kamień węgielny naszej polityki zagranicznej, ale właśnie dlatego jest pewien żal i gorycz, której nie zawdzi czasem dać wyraz.

Ale najboleśniejsze jest to, że własne społeczeństwo zostanie zdemoralizowane przez to, że Polska utwierdzi dzieło komisji kolonizacyjnej.

Tego wszystkiego, co powiedziałem nie mówiłem jako Poznańczyk, chociaż nim jestem z krwi i kości. Gdybym był przekonany, że to jest korzystne dla państwa, jako całości, to miałbym odwagę żądać od społeczeń-

stwa ziem zachodnich, aby się z tem pogodziło. Tak jednak nie jest.

Sen. Michejda (N.P.R.) Bezprzedmiotowy byłby apel do Senatu, aby nie ratyfikował tej umowy, to też ograniczę się do określenia stanowiska ludności Pomorza w tej sprawie i do założenia urzędowego protestu przeciwko ratyfikacji. Niemcy dążyli przed wojną do zniszczenia i wytepienia żywiołu polskiego. Walka ta musiała wytworzyć charakter dzielny, odmienne od dotychczasowego typu, a Kościół i praca oświatowa dopomogły do uobywatelnienia szerokich mas. Przewodnią ich ideą była wiara w sprawiedliwość, a Polska obecnie nie chce tej sprawiedliwości historycznej wykonać.

Popularność Ministerstwa Skarbu Trzy wybuchy

Trzy wybuchy miały miejsce w dniu wczorajszym w Białogrodzie w pobliżu ministerstwa skarbu. Nastąpiły one w krótkich odstępach czasu, przyczem istnieje przypuszczenie, iż bomby podrzucili nieznani przybysze, którzy bezpośrednio po zamachu opuścili stolicę. Wybuchy te nie wyrządziły żadnych szkód.

Dopiero podczas badania przez policję paczki, znalezionej w pobliżu miejsca zamachu, wybuchła czwarta bomba, skutkiem czego jeden z urzędników policji został ciężko ranny.

Niemcy i żyto sowieckie

W niemieckich sferach handlowych rozeszła się w tych dniach wiadomość, że sowiecy ze znajdujących się w Holandji 135 tysięcy tonn żyta rosyjskiego zamierzają 50 tysięcy tonn przywieźć do Niemiec. Niemcy podwyższyli cenę na żyto do 200 mk. za tonę. Tak nagle podwyżka cła tłumaczy się tem, że rząd niemiecki nie chce dopuścić na rynek żyta sowieckiego, które jest już załadowane na okręty, gotowe w każdej chwili do wyrażenia. Obecnie cena na żyto w Niemczech jest 3,5 raza wyższe od cen właściwych

Odpowiedź na ratyfikację traktatu przez Polskę

W piątek nowe prowokowanie

Berlin zapowiada zaostrezenie stosunków z Warszawą

W alarmującym doniesieniu zatytułowanym: „O.S.—S.O.S.” (Oberschlesien — S.O.S.) demaskuje berliński „Montag-Morgen” przygotowania niemieckich radykalnych kół prawicowych do sprowokowania Polski z okazji wyznaczonego na piątek na południe niemieckiego obchodu rocznicy dziesięciolecia plebiscytu górnośląskiego.

Jubileusz ten zamierzają wykorzystać koła radykalno-prawicowe celem wszczęcia szeroko zakrojonej nacjonalistycznej hecy antypolskiej.

Chodzi o zmobilizowanie wszystkich sił, które walczyły na G. Śląsku przed 10 laty podczas plebiscytu i krwawego tłumienia powstań przez „Selbschutz”.

Punktem kulminacyjnym prowokacji na-

jonalistycznej będzie „manifestacja marchii wschodnich” pod egidą Związku wszechniemieckiego w Gliwicach; w czasie której przemawiać będą Hugenberg, Class i oślawiony Kleiner. Pierwotnie zamierzano sprowadzić przywódcę austriackiej Heimwehry, księcia Starhemberga, lecz ten dając dowód taktu i dojrzałości politycznej, na szczęście odmówił.

Umiarkowane koła ludności górnośląskiej, oświadczają „Montag-Morgen”, zdają sobie sprawę, że tego rodzaju demonstracja zaogni w wysokim stopniu stosunek Niemiec do Polski, który właśnie w wyniku przyjęcia przez Sejm polsko-niemieckiego traktatu handlowego zdawał się wchodzić w okres pewnego uspokojenia

Porłatny handelek

Policja w Kalifornii poszukuje milionera Aleksandra Pantagosa, który do spółki z bogatym obywatelem ziemskim Révem urządził po nocach w jednej z pracowni malarskich prawdziwe licytacje na dziewczęta.

Obaj spraszali na licytację bogatych amerykańców i sprzedawali im z licytacji kradzione gdzie się dało, piękne dziewczyny.

Pantagos przed dwoma laty skazany został na trzy lata więzienia za uprowadzenie siedemnastoletniej dziewczyny. Dziewczyna wskoczyła oknem na korytarz i naro-

biła takiego hałasu, że ludzie pośpieszyli jej na pomoc i Pantagosowi nie udało się wtedy uciec.

Banda Pantagosa urządziła swoje licytacje zawsze nocami.

Obecnie policja ma już wiadomości o 100 zgórą sprzedanych dziewczętach.

Afera wywołała w całej Kalifornii niebywałe oburzenie. Teraz dopiero wyjaśniła się sprawa, dlaczego tak często ginęły dziewczęta

Straszny wybuch dynamitu

Straszliwy wybuch na okręcie „Wiking” który dokonywał zdjęć filmowych, nastąpił z powodu nieostrożności jednego z dozorców który pilnował ładunku dynamitowego. Dynamit ten przeznaczony był do wysadzania brył lodowych które miało być wielokrotnie filmowane. Dozorca w bliskości dynamitu palił fajkę i spowodował katastrofę.

Na ratunek ofiarom wybuchu pośpieszyły nie tylko liczne statki, między innymi również łamacze lodu, lecz także eskadra samolotów, której głównym zadaniem będzie odszukiwanie tych rozbitków którzy na krach blakają się po oceanie. Na brzeg Nowofundlandji wylądowało już wielu z nich. Oświadczają oni, że zdołali na krach przebyć znaczną przestrzeń tylko dzięki temu że wiatr pędził je w stronę brzegu. Wszyscy rozbitkowie są niemal bez sił, dlatego też otrzymanie od nich jakichkolwiek szczegółów katastrofy jest bardzo utrudnione.

Jedynie kapitan „Wikinga”, jakkolwiek podczas wybuchu odniósł kilka ran, opowiada wiele szczegółów o przebiegu katastrofy. Między innymi np. stwierdza on, że wielkim szczęściem dla rozbitków była okoliczność że w pobliżu zatopionego przez wybuch okrętu znajdowała się wielka kora. Ci wszyscy którzy wyskoczyli na krę, doznali tylko potłuczeń a choć niekiedy są one dość poważne, to jednak wszyscy wyszli z życiem. Ci natomiast, którzy skoczyli wprost do morza zostali wciąż wciągnięci na dno przez lej wodny wytworzony

na miejscu tonącego okrętu.

Na krze lodowej — jedynej ostoi rozbitków — rozgrywały się straszliwe sceny. Nieomal wszyscy znajdujący się na niej byli ranni lub okaleczeni, a bardzo wiele osób znalazło się na krze zupełnie bez odzieży. W stosunku do tych właśnie ofiar katastrofy załoga „Wikinga” zachowywała się z bezprzykładnym wprost poświęceniem, opiekując się rannymi i dzieląc z nimi odzież. Wprawdzie wielu rozbitków i tak ma odmroczone ręce i nogi jednakowoż gdyby nie poświęcenie marynarzy, wielu z nich zmarłoby na śmierć.

Jakkolwiek zestawienie liczby ofiar katastrofy jest ciągle jeszcze niemożliwe, gdyż jest nadzieja, że wielu nieodnalezionych do tej pory ocali się, jednakowoż dotychczasowe badania obracają się około szypuszczenia, że liczba ofiar katastrofy wynosi 80. Między ofiarami znajduje się trzech operatorów filmowych oraz znany reżyser amerykański Frissel, autor licznych filmów podbiegunowych.

Jeśli katastrofa przybrała tak groźne rozmiary, przypisać to należy przede wszystkim temu że okręt, zniszczony w ciągu kilku sekund z powodu niespodziewanego wybuchu nie mógł zawiadzać pomocy, gdyż ściana lodowa została zniszczona. To też pierwsze wiadomości o tej strasznej tragedji przedostały się do władz jedynie dzięki temu że nad brzegiem zauważono olbrzymie słupy ognia i zaalarmowano stację ratunkową.

JAK JEST URZĄDZONY „NAUTILUS”?

Słynny „Nautilus” łódź podwodna, która Amerykanin Wilkins udaje się do bieguna północnego, posiada specjalne urządzenia, które umożliwiają jej podróż wśród lodów i bada-

nie krajów polarnych, Łódź ta jest darem rządu Stanów Zjednoczonych A. P. „Nautilus” (nazwana tak na cześć Juliusza Verne autora powieści pod tą nazwą) ma bardzo sil-

ne motory. Jej promień działania wynosi siedem tysięcy mil morskich, może rozwijać szybkość 14 węzłów na powierzchni, 9 pod powierzchnią wody, długość jej wynosi 175 stóp. Usunięto z niej wszystkie przybory wojenne, (rury torpedowe, armaty itd.) co oczywiście zmniejszy trochę ciężar łodzi.

Wilkins stara się uczynić ze swego statku podwodnego jaknajdoskonalsze narzędzia badań i lokomocji. Podwoił promień działania statku, ułokował na nim dwa motory 500 konne oraz jeden pomocniczy. Prowizję zabiera na dwa lata, mimo, iż ma nadzieję że w dwa miesiące podróż będzie dokonana. Na statku ułokowano specjalne maszyny do przebijania skorupy lodowej, „Nautilus” będzie mógł wydostać się z pod wody w razie potrzeby, poprzez skorupę lodową na powierzchnię, aby zaczerpnąć powietrza. Maszyny te — nazwijmy je „wiercidła” — są potrójne, największa ma dwa metry średnicy. Za pomocą tego mechanizmu załoga będzie mogła — po przebiciu na powierzchnię lodu — opuścić submarynę i wyjść na „ład” lodowy: w celu badań naukowych lub celem ratowania się.

Łódź na morzu Arktycznym ma prawdopodobnie grubość od pół do sześciu metrów. Wilkins sądzi, że statek jego nie będzie miał naogół do czynienia z grubością lodu ponad trzy metry. O ile siła maszyn okazałaby się za słabą do przełamania skorupy lodowej, (trzeba się liczyć i z tą ewentualnością) mechanizm ten może być poruszany również ręcznie, a ponieważ statek będzie się unosił ku górze, dążąc na powierzchnię wody, więc łątwi to załodze przebicie dachu lodowego. Oprócz tego na statku znajduje się specjalna kabina przez którą człowiek w ubiorze nurka będzie mógł zejść do wody z boku statku. Umożliwi to reperacje zewnętrzne łodzi, o ile okazałyby się one konieczne. W razie niebezpieczeństwa cała załoga może uciec przez tę cabinę i wyjść na powierzchnię, za pomocą tzw. „sztucznego płuća” niedawno udoskonalonego przez marynarke amerykańską. Głównie jednak Wilkins zamierza używać tych drzwiczek, otwartych do morza, do pogrążania instrumentów, które chwycić będą zwierzątka i rośliny morskie w celu badań naukowych. Potężna stacja radiotelegraficzna pozwoli Wilkinsowi komunikować się ze światem, będzie on się starał skonstruować antenę na łodzi nawet gdy łódź będzie się znajdowała pod wodą. Dodajmy jeszcze, że „Nautilus” może się pogrążyć na głębokość 75 mtr.

Jaka jest marszruta opracowana przez Wilkinsa? Wyruszy on z Nowego Yorku do Londynu, a stąd uda się do Svalbardu (Spitzbergen). Przepłynie strefę arktyczną i z Alaski zjedzie w dół wzdłuż zachodniego wybrzeża Ameryki, następnie przez kanał Panamski wypłynie na Atlantyk. Razem wyniesie to 20 tysięcy mil. Rozpoczynając podróż pod lodem koło Svalbardu, Wilkins zamierza przepłynąć w ten sposób przez biegun północny, a wyjdzie z pod lodu koło cieśniny Beringa (między Alaską a wybrzeżem azjatyckim).

Droga pod lodem wyniesie około 3.000 mil. W strefie lodowej „Nautilus” będzie się poruszał z szybkością najwyżej 4-ech węzłów zatrzymując się co 50 mil. Podczas tej podróży do dzioba statku przymocuje się aparat oświetlający o sile 5000 watt, który będzie oświetlał wody w promieniu kilku metrów.

Szablony do Tańca nauki

W. Lipińskiego

Ukazało się w sprzedaży nowe wydanie, ruchome, zaopatrzone w „maskę”, służące do ułatwienia orientacji uczącym się. Do nabycia w księgarniach i składach instrumentów muzycznych.

KRONIKA

KALENDARZYK

Piątek, 20 marca — Leona

TEATRY

Teatr Miejski: Ulica
Teatr Kameralny: Tak się zdobywa kobiety.
Teatr Popularny: Czar munduru.

WIDOWISKA KINEMATOGRAFICZNE

Casino: Monte Carlo
Grand Kino: Księżniczka Tarakanowa
Splendid: Marokko
Palace: Madame Dubarry.
Capitol: Porucznik Armand
Dom Ludowy: Czerwony błazeń
Mimoza Poganin
Przedwieśnie: Zielona brygada
Resursa: Halka
Gorso: Serce maharadży
Luna: Pochodnia
Odeon: Księżę i Subretk.
Oświatowy: Żelazna maska: dla młodzieży Chiny.
Spółdzielnia: 1) Żeński bataljon śmierci:
2) Gdy północ wybije:

Wiadomości bieżące

Z życia sokolego w gnieździe „Łódź I”

Pragnąc dać możność bliższego zapoznania się z cudem 20 wieku jakim jest radio, Komisja Kulturalno Oświatowa gniazda Sokolego Łódź I, organizuje dla swoich członków w niedzielę, dnia 22 bm. wycieczkę do Rozgłośni Łódzkiej Polskiego Radja.

Zapisy przyjmuje oraz bliższych informacji udziela sekretariat gniazda przy ulicy Nawrot 23, codziennie w godzinach wieczornych.

Dekoracja policjantów

Wczoraj w urzędzie wojewódzkim p. wojewoda Jaszczolt dokonał dekoracji krzyżami zasługi odznaczonych policjantów.

Obecni byli podczas dekoracji prezes naczelników wydziałów prokurator Marczewski, insp. Torwiński, insp. Niedzielski, starosta Dychdalewicz, zast. starosty p. Rosicki i oficerowie policji.

Odznaczeni zostali komisarze Andziak i Więckowski oraz kilku starszych przodowników, przodowników i posterunkowych policji z Łodzi i okręgu. (b)

Zastój w interesach

Jak się dowiadujemy w ciągu dwóch minionych dób, tj. dnia 17 i 18 bm. łódzkie pogorowie miejskie nie było wzywane do żadnego wypadku. Jest to od dłuższego czasu nie notowany wypadek zastoju w kronice nieszczęśliwych wypadków

Kronika policyjna

Bójka

W podwórzu domu przy ul. Kelma 64 w czasie bójki został pobity 34 letni Michał Stańczyk któremu łepem narzędziem zadano kilka ran tłuczonych głowy. Poszkodowanemu udzielił pomocy lekarz.

Nowa plaga Jeszcze z Urzędy Skarbowe

Jak się dowiadujemy od pewnego czasu Izba Skarbowa w Łodzi zastanawiała się nad kwestją reorganizacji niektórych Urzędów Skarbowych Podatków i Opłat Skarbowych w Łodzi, a to z tych względów iż niektóre urzędy są wskutek nadmiernej liczby płatników obciążone pracą, wskutek czego w Urzędach tych pozostają stale zaległości.

W pierwszym rzędzie reorganizacji ulegną dwa Urzędy Skarbowe, a mianowicie drugi, obejmujący północną część miasta, poczynając od ul. Zawadzkiej do ul. Drenowskiej oraz od Piotrkowskiej do PPOlesia i 8 Urząd Skarbowy, którego działalność rozciąga się na terenie pomiędzy ulicami Połu-

dniewą Brzezińską od Piotrkowskiej do granic miasta.

Reorganizacja ta motywowana jest tem, że 2 Urząd Skarbowy ma przydzielonych ponad 10000 płatników, a 8 ponad 12.000

W sprawie tej Izba Skarbowa zwróciła się do poszczególnych naczelników Urzędów celem wydania swych spostrzeżeń co do podziału na rejony Urzędów Skarbowych, które re działalnością swą powinny obejmować nie więcej jak 5000 płatników.

Po zbraniu materiału Wydział 2 Izby Skarbowej, prześle wniosek do Ministerstwa Skarbu o utworzenie dwu nowych Urzędów Skarbowych w Łodzi.

Zamach samobójczy w hotelu Polonia-Palace

Wczoraj w hotelu Polonia-Palace, mieszkającym się przy ul. Narutowicza 38 zainstalował się elegancki jegomość, który podał się za przyjeźdnego z Czechosłowacji kupca Jana Walenta, lat 51. Gdy rano posługaczka przyniosła mu śniadanie spostrzegła, że mimo stosunkowo późnej godziny lokator spi. Zaciekawiona zbliżyła się i ujęła za rękę która była zimna.

Natychmiast więc powiadomiła zarząd hotelu, który wezwał pogotowie ratunkowe

i policję. Przybyły lekarz stwierdził, iż Walenta został odurzony jakimś narkotykiem, zażytym w większej ilości na skutek czego uległ on zatruciu. W stanie ciężkim i nieprzytomnego przewieziono do szpitala w Radogoszczu.

Ponieważ zachodzi podejrzenie, iż mógł mieć również miejsce rabunek przy pomocy uśpienia, policja prowadzi dochodzenie w tym kierunku.

Gremjalna bójka przed Sądem Okręgowym

W dniu wczorajszym w Sądzie Okręgowym łódzkim występowała grupa świadków odwoławczych, zaś jeden świadek dowodowy, od którego zeznań mógł wynik sprawy zależeć. Świadek ten Pawlak Leon, zamieszkały przy ul. Pomorskiej 70, został napadnięty przez licznych świadków strony przeciwnej i dotkliwie poturbowany.

Zajęcie zlikwidował policjant, który dwu z pośród napastników zatrzymał i odprowa-

dził do komisariatu

Jak się okazało napastnikami byli: Adamski Ludwik, Pomorska 130, oraz Kobuszewska Zofja Pomorska 130.

Również w dniu wczorajszym doszło do bójki na noże między grupą opryszków, oraz grupą przybyłych ze wsi świadków. Bójkę zlikwidował posterunkowy nr. 2597. Sprawcy wszczętej bójki zdołali zbiec.

Makabryczna kocica

Niesamowita historia miała miejsce we wsi Kerzołki pow. Słupieckiego. Oto mieszkaniec tamtejszej Adam Kozłowski przed dwa lata utopił czworo kociąt na oczach starej kocicy, która od tej pory nie mogła się pogodzić z tym faktem i odnosiła się nieufnie do swych gospodarzy. Pewnego dnia, gdy oboje Kozłowscy zajęci byli pracą w polu, kocica dostała się do mieszkania i zagryzła 3 miesięczne dziecko leżące w kółeczku.

Zrozpaczeni rodzice próżno poszukiwali kota, sprawca ich nieszczęścia, który znikł. Od tej pory upłynęło dwa lata i oto przed kilku dniami w chwili gdy w mieszkaniu znajdowała się Kozłowska z jednorocznym dzieckiem, przez uchylone drzwi dostała się kocica, która rzuciła się na dziecko jednorocznego chłopczyka bawiącego się na podłodze i wczepiwszy pazury w głowę usiłowała przegryźć krtań. Matka rzuciła się na no-

moc, jednak nie mogła żadną miarą oderwać kota od ofiary. Na krzyk Kozłowskiej nadbiegli sąsiedzi, którzy poczęli kijami okładać kocicę. W tym momencie zjawił się również Kozłowski, na widok którego kocica wpadła w istny szal i skoczyła mu wprost do twarzy. W rezultacie jednak kota zabito. Powiadomione o wypadku władze policyjne zarządziły przewiezienie obu pogryzionych przez kota do lecznicy dla dokonania zabiegów ochronnych, zachodzi bowiem przypuszczenie, że kot był wściekły. Łeb kota przesłano również do zbadania.

Wypadek ten jest szeroko omawiany wśród tamtejszych wieśniaków, którzy z bobonnie twierdzą, iż w kocie siedział zły duch.

OFIARY

Nr. 40. Dla Komitetu „Doraźny Posiłek” ul. Ks. Skorupki 1-a p. Wł. Rigenfeld ZŁ 5-

Śmiertelny skok zredukowanej

W dniu wczorajszym na terenie fabryki Eiserta i Schweikerta, przy ul. Gdańskiej 47 miał miejsce wypadek samobójstwa zakończony śmiercią.

Zatrudniona w tej fabryce robotnica, 21 letnia Marjanna Miterka, zamieszkała przy ul. Szopena 13, z powodu niepodporządkowania się zarządzeniom majstra fabrycznego, otrzymała wypowiedzenie pracy na 14 dni.

Widmo bezrobocia tak deprawującą wpłynęło na Miterkę, że w dniu wczorajszym pod wpływem rozstroju nerwowego skoczyła z balkonu znajdującego się na 4 piętrze gmachu fabrycznego i upadając na bruk podwórza, poniosła śmierć na miejscu, skutkiem złamania czaszki, żeber i rąk.

Wezwany lekarz pogotowia stwierdził już tylko śmierć desperatki. Zajście to wywołało przynębiające wrażenie wśród towarzyszy pracy zmarłej tragicznie robotnicy.

W zakładach firmy „Tow. Przedzalni Czesankowych“ Miljonowa 23-25 zatrudniony jest w charakterze majstra, oraz pełni obowiązki zastępcy kierownika, 35 letni Bronisław Karpiński, zamieszkały przy ul. Piotrkowskiej 166.

Karpiński, przechodząc onegdajszego wieczoru korytarzem poślizgnął się i upadł tak niefortunnie, iż uderzył w ściec instalacyjną, doprowadzającą prąd (3000 volt) do maszyny:

Nieszczęśliwy doznał silnego porażenia i stracił przytomność.

Przybyły niezwłocznie na miejsce lekarz pogotowia Kasy Chorych przewiózł ofiarę porażenia do szpitala okręgowego.

Z głodu

Na ulicy Karolewskiej przed posesją 4, padł z głodu i wycieńczenia 62 letni bezrobotny i bezdomny Kazimierz Słowik. Choremu udzielił pomocy wezwany lekarz pogotowia, przewożąc go w stanie osłabionym do szpitala przy Zbiorni Miejskiej.

Ofiara sportu

Jan Cebulski, zamieszkały w Rudzie Pabjanickiej, jadąc wraz z kilkoma kolegami w bardzo szybkim tempie Szosą Pabanicką przed posesją 54 wpadł na przechodzącą przez jezdnię 12 letnią Franciszkę Milerkę (z) mieszkającą przy ul. Tuszyńskiej 46, która odniosła otłuczenie głowy i kolan.

Cebulski starając się wyminąć przechodzącą skierował rower w bok, skutkiem czego wyrzucony z siodła wpadł z takim impetem do przydrożnego rowu, że złamał lewe przedramię. Oba poszkodowanym udzieliło pomocy pogotowie ratunkowe.

Teatr i sztuka

TEATR MIEJSKI

Dziś piątek i sobota oraz w niedzielę o 8 ppół. i 8,30 wiecz. sztuka Rice'a „Ulica“ w której występuje znakomity artysta Stefan Jaracz. Ceny niższe,

TEATR KAMERALNY

Dziś piątek, sobota i niedziela wiecz. sałomowa, wesela komedia Vernouil'a Tak się

Zamknięcie fabryk

Jak się dowiadujemy wszystkie większe zakłady przemysłowe postanowiły zamknąć swe fabryki w okresie świątecznym na 7 dni

t. j. od 31 bm. do 7 kwietnia. Zamknięcie fabryk na 7 dni motywują przemysłowcy względami oszczędnościowymi

Zmiana numeracji ul. Cegielnianej

Rada miejska na najbliższym posiedzeniu zatwierdzi uchwałę komisji radzieckiej w sprawie przemianowania ul. Cegielnianej od Piotrkowskiej i Nowo-Cegielnianej na ul. Śródmiejską.

Ulica Cegielniana od nr. 34 do Zagajnikowej utrzyma swą nazwę, a jedynie zmie-

nia zostanie numeracja.

Tam gdzie obecnie jest numer 34 będzie numer 2 a naprzeciwko nr. 1 a Śródmiejska otrzyma numerację odwrotną i tam, gdzie jest nr. 32 będzie numer 1 a naprzeciwko nr. 2

—0:0:0—

Ciekawa wystawa w Paryżu

Staraniem Ligi Młodej Republiki otwarte wczoraj oryginalną wystawę pod nazwą „Wojna albo pokój“. Na pokaz publiczny wystawiono szereg eksponatów świadczących o strasznym spustoszeniu, wyrządzanym przez wojnę. Znajdują się tam fotografie okaleczonych twarzy i zburzonych miast oraz wymowne statystyki, z pośród których rzuca się w oczy groźna cyfra 10 milionów zabitych, 16 milionów rannych. Pokazane są również wykresy, obrazujące sposoby uniknięcia wojny. Przedstawione są metody, zalecane

przez nacjonalistów, które są kosztowne, niebezpieczne i bezskuteczne. Obok nich widnieją sposoby do których ucieka się Liga Młodej Republiki, mianowicie organizacje międzynarodowe, rozbrojenia umysłów wreszcie zabijanie w sercach pienawiści, której zanik osiągnie za sobą niezawodnie zaniechanie wojen. Po zakończeniu wystawy będzie umieszczona na samochodzie ciężarowym, który wyruszy na 8 miesięczny objazd Francji.

—0:0:0—

JULJUSZ VERNE -- NA BOLSZEWICKIM INDEKSIE

Pojęcia „kulturalne“ naczelnych władz sowieckich są doprawdy czasami paradoksalne.

Oto komisarjat ludowy dla spraw oświaty, wsławiwszy się różnymi „eksperymentami naukowymi“ z czasów Lunaczarskiego wydał obecnie zakaz czytania i rozpowszechniania na całym terenie ZSSR. powieści Juliusza Verne. Osobliwe to zarządzenie motywowane jest dosłownie tem, że czytanie Vernego wytwarza w szerokich masach ludności szkodliwą skłonność do... utopistycznego sposobu myślenia. Cały cywilizowany świat podziwia genialnego pisarza, który z myślą o dobrodziejstwach kultury dla ludzkości, na wiele dziesiątków lat przepowiedział zdołanie bycze dzisiejszej techniki: skonstruowanie samochodu, łodzi podwodnej, samolotu sterowca telegrafji bez drutu itd. Ale sowieccy mędrcy, budując — na zniszczenie ludzkości — samochody pancerne, samoloty i łodzie podwodne, nazywają jego dzieła szkodliwą utopją.

Odkrycie dwu nowych planet

Z Turynu donoszą o odkryciu przez tamtejsze obserwatorium astronomiczne dwu nowych małych planet. Są to gwiazdy 13-ej 14-tej wielkości, których położenie stwierdzono, za pomocą teleskopów fotografujących.

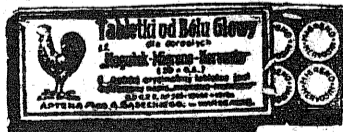
Liczba tych małych planet, krążących pomiędzy drogami Marsa a Jowisza, przekracza już 1200 corocznie, zaś astronomowie odkrywają 10 do 12 takich planetoidów.

Według obliczeń astronoma belgijskiego Strobanta, liczba tych ciał niebieskich, krążących w naszym systemie słonecznym sięga stu tysięcy, niektóre z nich jednak są tak małe, że nie mogą ich uchwycić nawet teleskopy fotograficzne Średnica dwu świeżo odkrytych planetek nie przekracza zapewne 50 kilometrów, są to więc właściwie dwa błoki skalne krążące w powietrzu.

Ostrzeżenie.

Chcąc nabyć proszki od bólu głowy z „KOGUTKIEM“ „Migreno-Nervosin“ należy żądać takowych w oryginalnych opakowaniach Gąseckiego, znanych od lat 30. Przy zakupie proszków z „Kogutkiem“, „Migreno-Nervosin“ zwracajcie uwagę na opakowanie i odrzucajcie uporzędywane polecane proszki ludzko do naszych podobne. Oryginalne opakowania po 5 proszków — pudełko 75 groszy

Osoby, dla których przyjmowanie proszku stanowi pewną trudność, mogą używać proszek „KOGUTEK“ „MIGRENO-NERVOSIN“ w formie tabletki. Opakowanie po 20 tabletek w pudełku. Cena 1 zł. 50 gr. — Żądać tabletek „Kogutek Migreno-Nervosin“ w oryginalnym opakowaniu Gąseckiego.

zdoływa kobiety.

TEATR POPULARNY

Dziś piątek i sobota wiecz. oraz w niedzielę dwukrotnie, pełna humoru i komizmu komedia wodewil Stefana Turckiego „Czar munduru“.

ROZMAIŁOŚCI ZE SWIATA

Tajemnicza szosa

Często słyszymy o domach, nawiedzanych przez duchy, pokojach w których „straszny” i t. p. niesamowitych „historjach”. Mimo rzekomej trzeźwości współczesnego pokolenia i postępu technicznego, który nie sprzyja wierze w zjawiska nadprzyrodzone, nie brak ciągle osób, wierzących święcie w upiory, strachy i widma, a opowiadania na ten temat lub oparte na sesjach uczonych spirytystów zawsze znajdują zainteresowanie ogółu.

O ile jednak domy czy mieszkania, w których „straszny” stosunkowo dość popularne, o tyle nowością w tej dziedzinie jest — cała szosa, na której dzieją się takie niezwykłe rzeczy. Ta specjalnie uprzywilejowana przez zjawy i upiory szosa jest droga Windwhistlex — Chard w Somerset, w zachodniej Anglii. Tak przynajmniej twierdzą mieszkańcy okolicy.

Podobno na szosie tej, która przedstawia się na zewnątrz podobnie do każdej innej, wypacki częstsze są, niż gdzieindziej — i to ani z winy kierowców samochodów, ani też ich maszyn. Na szosie tej czuje się zawsze wiatr i zimno większe niż na innych, nawet pobliskich — a nawet lotnicy, przelatujący nad nią, często czują niemiłe skutki „djabelskich figlów”.

Przy drodze okoliczni wieśniacy pokazywają oberżę, zamkniętą od wielu lat — tam podobno wielu podróżnych zostało rąbanych i obrabowanych.

Wszystko to jednak nie brzmi wcale nie samowicie i może być wytłumaczone zupełnie ziemskimi przyczynami. Trudno jednak wyjaśnić niezwykle zjawiska, jakie można tam podobno zobaczyć o północy.

Wówczas słychać tętent kopyt końskich, głosy trąbki i orkiestry wojskowej z oddali a w bladym świetle księżyca widać cienie żołnierzy.

Mieszkańcy wiosek pobliskich przysięgają, że wszystko to „widzieli na własne oczy”.

Należy przypuszczać, że jest to tak częsty objaw zbiorowej sugestji — trudno jednak wytłumaczyć sobie dziwne właściwości tej pofabrycznej okolicy, które posunęły tak niesamowite przypuszczenia pobliskim mieszkańcom.

—0:0:0—

3 kilometry w głąb ziemi.

Kalifornia słynęła od niedawna ze swego najgłębszego na świecie szybu ziemnego, sięgającego 2 tys. metrów w głąb ziemi. Ostatnio pobiła własny rekord, gdyż nowy wywiercony na tamtejszych terenach naftowych szyb sięga 2852 metrów. Maszyny wiertnicze używane do tego celu musiały być wciąż sztucznie ochładzane, gdyż pod wpływem panującej na tej głębokości wysokiej temperatury, topniało nawet najhartowniejsze żelazo, z którego zrobione były świdry.

—0:0:0—

„Miss brzydoty”

Konkursy piękności przejadły się do tego stopnia, że mamy już konkurs „brzydoty”. Dotychczas szczytła się tytułem „miss brzydoty” francuska, mademoiselle Polaire. Ostatnio została nią mianowana Angielka, miss Bevanna. Najbrzydsza kobieta świata została na tychmiast po otrzymaniu tego zaszczytnego tytułu zaangażowana przez dyrektora największego cyrku angielskiego.

—0:0:0—

LUDNOŚĆ WĘGIER

Według dokonanego świeżo spisu ludności, Węgry liczą 8,683,000 mieszkańców. Przyrost naturalny w ciągu ostatniego dziesięciolecia wynosił 10 proc. że jednak liczba wychodźców przewyższała w tym czasie o 74,000 liczbę reemigrantów, właściwy więc przyrost sięga tylko 8,7 proc.

Przed dziesięciami laty ludność Węgier wynosiła 7,089,000 głów.

Największy przyrost ludności wykazuje stolica Węgier, Budapeszt oraz jej okolice, najniższy zaś — południowa część Węgier.

Z ogólnej liczby ludności przypada 4,245,000 na mężczyzn, a 4,438,000 na kobiety. Przewyżka ta liczby kobiet na liczbę mężczyzn, która była bardzo rażąca zaraz po wojnie, zmniejszyła się znacznie od tego czasu.

—0:0:0—

Małpi hotel

W dziewięcioroszczy Gwineji francuskiej został ostatnio staraniem paryskiego instytutu Pasteura przy współudziale rządu francuskiego otwarty hotel, przeznaczony dla badaczy życia małp afrykańskich, zwłaszcza zaś szympansov.

Hotel ten, który zaopatrzone jest we wszystkie nowoczesne wygody, leży w samym sercu puszczy, niedaleko Pastorii, stacji badawczej instytutu Pasteura, w okolicy, bardzo obfitującej w kolonie szympansov. Hotel stoi stworzony dla badaczy wszystkich narodowości i w obecnej chwili wszystkie jego pokoje w liczbie 18 są zajęte przez uczonych francuskich, trudniących się z polecenia instytutu Pasteura, badaniami nad rakiem.

Setki szympansov, którym zaszczerpiono straszna tę chorobę, znajdują się pod stałą obserwacją, przychem brana jest też pod uwagę możliwość przenieszenia choroby na zwierzęta zdrowie.

Wszystkie prawie szympansy, służące do celów doświadczalnych, pochodzą z tych właśnie puszczy Gwineji francuskiej. Od czasu do czasu wysyła się całe transporty tych zwierząt do instytutu Pasteura do Paryża, większość jednak doświadczeni wykonywa się na miejscu, we własnym środowisku małp.

Obecny komendant osady w Pastorii mjr. Wilbert zapewnia, że niema obawy, by kiedykolwiek zabrakło szympansov do doświadczeń, gdyż stoją one pod ochroną prawa i w ostatnich latach rozmnożyły się tak znacznie że jest ich o wiele więcej, niż potrzeba do celów naukowych.

Dlatego zaprasza się do hotelu „Pastorja” uczonych wszystkich krajów i nie stawia się im żadnych ograniczeń. Raz tylko zarząd kolonii zajął stanowisko negatywne wobec pewnego uczonego rosyjskiego, który przyjechał do Afryki w celu wyhodowania produktu skrzyżowania między rzympanssem a człowiekiem.

Rząd francuski zakazał tego eksperymentu, wobec czego ów Rosjanin udał się w głąb kraju i podobną „sowitą” opłatą zjednał sobie dla swych doświadczeń jakąś kobietę murzyńską. O ile wiadomo, doświadczenia tego rodzaju dotychczas nie zostały uwiecznione powrodem. W każdym razie nie mają one nic wspólnego z celami „Hotelu Pastorja”; prowadzone są na własną rękę.

GEORGES COURTELINE

Uczciwość

Gdy niedawno przejeżdżałem przez Place de l'Etoile, ujrzałem przyjaciela mego, Frovina, w chwili, gdy przechodząc przez jezdnię, rzucił się pod tramwaj.

Na szczęście, motorowy zdażył w porę zatrzymać wagon. Na miejscu wypadku zebrali się tłum ludzi, a niedoszła ofiara wypadku, sprawdzając skrupulatnie, czy nie się jej nie stało. Prawdopodobnie jednak wypadek nie pociągnął za sobą żadnych konsekwencji, albowiem gdy policjant z poważną miną począł zbliżać się do zbiegowiska, Frovius podniósł się szybko i uciekł.

Kazałem szoferowi podążyć za nim i po kilku chwilach udało się nam go dogonić.

— Na litość boską, jak ty wyglądasz! Byłem świadkiem wypadku na placu l'Etoile, to było okropne...

— Chciałem popełnić samobójstwo.
— Biedny człowieku, pewnie twoja żona...

— Amalja! Nie, ona z tem nie ma nic wspólnego. Potłucza, znalazłem portfel, za...

wierający tysiąc dolarów i kilkaset franków.

— I z tego powodu chcesz odebrać sebie życie?..

— Portfel ten znalazłem na bulwarach Hausmana i kierując się zasadami uczciwości zaniósłem go do najbliższego komisariatu policji. Policjant wprowadził mnie do gabinetu komisarza, który oparł głowę na biurku i spał. Chrzakałem, szurgalem nogami, pukałem kilka razy w ścianę, drzwi i okna, ale nic nie pomogło, spał, jak zabity. Policjanci mają chyba nieczyste sumienia, skoro petrafią tak mocno spać w czasie godzin urzędowych.

Wreszcie cierpliwość moja wyczerpała się i krzyknąłem: „Panie komisarzy!” Komisarz powoli otworzył oczy i zwrócił się do mnie z wyrzutem: „Do licha czemu nie pozwala mi pan spać... to jest chciałem powie dzieć, czemu nie pozwala mi pan pracować. Zastanawiałem się właśnie nad rozwiązaniem zagadki morderstwa na bulwarach Hausmana...”

— Właśnie chciałem panu coś powie dzieć na temat bulwarów Hausmana. Znalazłem portfel...

Spojrzał na mnie podejrzliwie i zapytał...

— Znalazł pan?..

— Tak jest, na ulicy. Szedłem tak robić nagle patrzę leży...

— Tak, ni z tego ni z owego, leżał portfel na ulicy?..

— Tak. Na chodniku, na bulwarach Hausmana...

— Przedtem pan mówił na ulicy, a teraz na chodniku... Tu jest coś niejasnego, to trzeba będzie wyświetlić... Gdzie jest ten portfel? Czy pan sprawdził, co tam jest?..

— Oczywiście! Tysiąc dolarów i...

— Przepraszam pana, coś podobnego zdarza mi się po raz pierwszy w życiu... Znalazł pan portfel, zawierający tysiąc dolarów i jeszcze pan ma śmiałość zaglądać do wewnątrz. Przecież tam mogły być jakieś listy miłośne, albo papiery państwowe... Wspomniał pan, że portfel zawierał tysiąc dolarów, a o 4/5 frankach nie powiedział pan ani słowa, że sumę pewnie pan chciał zachować dla siebie...

— Pan nie pozwala dojsć do słowa panie komisarzy!..

— Proszę się uspokoić! Jeszcze mi pan będzie dyktował, co mi wolno a czego nie wolno. Człowiek, który w tak tajemniczy sposób zostaje doprowadzony do komisariatu...

Elegancki sportsmen

Podczas onegdajszych zawodów w piłkę nożną w Wiedniu między klubami robotnicze- mi wydarzył się nieszczęśliwy wypadek. Bramkarz jednej drużyny rzucił się na ziemię aby schwytać piłkę. Zawodnik przeciwnej drużyny kopnął bramkarza tak silnie, iż ten padł bez przytomności. U bramkarza stwierdzono pęknięcie czaszki, zmiążdżenie kości czołowej i wgniecenie oczodołów. Nieszczęśliwy został natychmiast operowany. Stan jego jest bardzo poważny.

Ojciec kinematografu

Jak twierdzi znany dziennik angielski „Manchester Guardian”, prawdziwym ojcem kinematografu jest syn francuskiego oficera Louis Prince'a, którego pamięć już uzezono przez umieszczenie tablicy pamiątkowej na froncie domu, w którym mieszkał w mieście angielskiem Leeds, obecnie zaś czynione są starania o sprowadzenie, znajdujących się w Ameryce oryginalnych aparatów Le Prince'a, aby umieścić je w zbiorze wynalazków muzeum South Kensington.

W lecie 1888 r. — pisze „Manchester Guardian” — Le Prince demonstrował w pracowni swej w Leeds-Bridge pierwsze zdjęcia kinematograficzne, rzucając je na ekran przy pomocy elektrycznej lampy łukowej. Wprowadził pierwsze próby swego wynalazku dokonał poprzednio już w Nowym Jorku, ale w Leeds udoskonalił ten wynalazek.

Oczywiście, myśl odtwarzania na ekranie postaci w ruchu nie jest własnością Le Prince'a, gdyż już przed nim, na przykład, Edward Muybridge odtwarzał bieg koni, wyścigowych posilując się przytem coś dwoma tuzinami różnych aparatów fotograficznych. Ale pierwszy prawdziwy aparat kinematograficzny jest dziełem Le Prince'a. Jeżeli zaś nie mógł być dalej udoskonolony i zastosowany na szerszą skalę, przyczyną tego należy szukać w tajemniczym zniknięciu wynalazcy.

Dnia 16 kwietnia 1890 r. Le Prince wsiadł do pociągu odchodzącego z Paryża do Bourges i od tej chwili wszelki ślad po nim zaginął. Nie znaleziono również jego walizki, zawierającej dokumenty i plany, dotyczące się wynalazku przez Le Prince'a przyrządu.

Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że Le Prince'a w tajemniczy sposób zamordowano, tembardziej, że wdowa po nim twierdziła uporczywie, iż męża jej usunęły ze świata osoby, którym zależało na zdobyciu szczegółów, dotyczących się jego wynalazku.

— Przecież sam przyszedłem jako uczeń wyznacza.

— To wszystko jedno! Jak pan się nazywa?

— Franciszek Provins.

— Pan może dowieść, że pan się tak nazywa, a nie inaczej?

— Proszę, tu są moje dokumenty.

— Tak, papiery są w porządku. Widac że pan się dobrze przygotował do tego przesłuchania. Ale jedna rzecz wydaje mi się dziwną. Co pan robił na bulwarach Hausmana? Przecież nikt tak bez powodu nie idzie sobie odrazu na bulwary Hausmana!

— Przecież to jest obojętne, znalazłem portfel i przyniosłem go panu. O wynagrodzenie już mniejsza, Dowidzenia!

Powinnoś być wtedy zobaczyć komisarza. Zapienił się z wielkiej złości i ryknął: Zostać Tribulier, zamknąć wszystkie drzwi! Albo mi pan odpowie na moje pytanie, albo wpakuję pana natychmiast do więzienia!

— A więc byłem, byłem u mojej kochanki.

— Czy pan jest żonaty?..

— Niestety,...

— I ma pan kochankę?..

— Dzięki Bogu,...

Największy most

Największe na świecie przeszło wiszące ma być rzucone przez cieśninę Golden Gate, łączącą zatokę kalifornijską z Oceanem Spokojnym, nad którą leży miasto San Francisco.

Projekt mostu przewiduje trzy przesła, z których dwa boczne mierzyć mają po 305 m, natomiast środkowe 1,280 m, tak, że całkowita długość budowy wyniesie 1,890 m. Długość ta nieuwzględnia jeszcze dwóch wiaduktów dojazdowych od wschodniej i zachodniej strony mostu.

Wysokość konstrukcji podporowych dla węzłów linii łańcuchowej mostu będzie wynosić 213 m. Wieże te, opierające się na filarach, opartych na skalistym dnie morza, dozwolą ze swego wierzchołka ogarnąć horyzont w promieniu przeszło 40-kilometrowym.

Ciągar lin nośnych ze stali niklowej długości każda po 2320 m, wynosić będzie 20000 ton, całkowity ciężar stali zużytej na budowę mostu, obliczony na 75,000 tonn.

Oprócz samej jezdni szerokości 28 m, przewidywanej na ruch ośmiu szeregów pojazdów, pomost posiadać będzie jeszcze po obu stronach chodniki dla pieszych.

Koszt konstrukcji mostowej wraz z podporami wyniosą około 21,000,000 dolarów. co odpowiada w przybliżeniu 401 dolarów za 1 m² powierzchni użytkowej.

Całkowite koszty budowy (wraz z wiaduktami) przewidziane są na sumę 25 milj. natomiast roczne wydatki na konserwację 100,000 dolarów.

Projektowany most ma być zbudowany jako dochodowy, t. zn., że tylko osoby korzystające z niego bezpośrednio będą wiszcząc pewną opłatą.

Należy jeszcze dodać, że początkowo nieszono się z myślą, aby zatokę San Francisco — Ocean przekroczyć tylko jednym przesłem projekt przedłożony przez inż. Ch. Fowlera przewidywał wiszące przeszło długości około 1,500 m, o szerokości jezdni 53,3 m. Łożyiska kablowe miały leżeć 247 m, nad powierzchnią morza

Dla porównania niech służy, że z istniejących dotychczas mostów na świecie najdłuższe przeszło posiada stalowy most wiszący nad rzeką Hudson obok Ford Lee, bo mierzące 1067,5 m., czyli, że przeszło mającego się budować mostu będzie jeszcze o 20 proc. dłuższe.

Wykonanie tak drogiego przesła możliwe jest tylko dzięki ogromnemu rozwojowi techniki, a w szczególności hutnictwa gdyż drut stalowy służący do wyrobu kabli nośnych musi posiadać wielkie zalety wytrzy-

małości.

Most ten ma stanowić wielkopomne i monumentalne dzieło sztuki inżynierskiej, a przedewszystkiem stalowego budownictwa mostowego Ameryki.

—:0:0—

Humor

— Przecież na rozprawie w I instancji zeznawał świadek, że nie zna oskarżonego.

— Właśnie tam go poznałem.

ZROZUMIAŁ.

— Mamusi, proszę mi powiedzieć, co to jest „niewłaściwe pytanie”?

— Niewłaściwe, pytanie syneczku, hm... niewłaściwe pytanie, to jest, widzisz, takie pytanie, na które nie można znaleźć odpowiedzi.

— Aha teraz już wiem. Mój nauczyciel zadaje mi w szkole stale niewłaściwe pytania.

MIEDZY RZEZNIKAMI

— Jak tam było na targu?

— Owszem, udało mi się kupno.

— Cóżś kupił?

— Swinię — ale powiadam ci: co za świnia. Prawie taka jak ja.

SPRZECZNE ZEZNANIA

Podczas procesu w II instancji pyta się sędziego świadka:

— Czy świadek zna oskarżonego?

— Tak jest, znam.

—:0:0—

— Pan ma ładne zasady w życiu... Czy był pan karany?

— Niel.

Komisarz nacisnął guzik i do gabinetu wszedł policjant. Musiałem podać swój wiek, zawód, wykształcenie, nazwisko pańskiej żony, miejsce urodzenia, datę szczepienia ospy i jeszcze kilka szczegółów. Policjant zabrał kartkę i wyszedł. Po kilku minutach wrócił i wręczył kartkę komisarzowi, który spojrzał na mnie triumfującym spojrzeniem.

— Pan podał, że nie był pan karany?

— Tak jest.

A jednak przed dwoma laty został pan skazany na zapłacenie 10 franków kary za zanieczyszczenie ulicy.

— Wyrzuciłem zużyty bilet tramwajowy.

— Wszystko jedno. Dlaczego pan ukrył tę karę?

— Nie wiedziałem, nie przypuszczałem, że nie miałem zamiaru ukrywać, tylko,...

— Przestań się pan jakać, Pan nie wie co się z panem dzieje, Tak, proszę pana, pan się sam wpakował. Najpierw dawał pan niejasne zeznania, potem przemilczał pan o części znalezionej sumy, potem zdradził się

pan ze swym zagadkowym trybem życia i wreszcie ukrył pan swą karę.

— Panie komisarzu, siedzę już tutaj od dwóch godzin, muszę się z kimś spotkać i zresztą to przesłuchanie zaczyna mnie już nudzić.

— Co? Pan się nudzi?.. Pan ma raudkę? Czy pańska małżonka wie o tem? Osmieję się ją zawiadomić, że został pan aresztowany.

— Aresztowany?..

— Tak jest, Przy tej okazji niechaj się dowie o pańskim trybie życia. Oświadczam panu prosto w oczy — pan ten portfel ukradł może nawet wraz z innymi rzeczami. Pan doznał napadu na Kerbholza. Czy nie ma pan wyrzutów sumienia z powodu zamordowania jubilera Loubeta?.. Pan zbladł. Pan przyznaje się?

Gdyby nie wyszedł w tej chwili nasz przyjaciel z klubu nadkomisarz Combet, że stałby niechybnie natychmiast zgilotynowany. Teraz jeśli coś znaję,...

I uczynił wymowny ruch ręką, przykrywając dając palec do szyi.

Rzeźnia Miejska

Łódź, Inżynierska 1
Tel. 102-81

poleca do wynajęci:

Chłodnie, mroźnie dla ryb, drobiu i zwierzyń.

Sprzedaż lodu sztucznego.

Specjalne pomieszczenie dla masła i jaj

Sprzedaż krwi suszonej i mączki kostno-mięsnej dla tuczenia drobiu i nierogacizny

Droga do Zdrowia!

Chorzy uzyskują zdrowie używając

ZIOŁA LECZNICZE Mag. E. WOLSKIEGO

BILLOSA leczy niezawodnie cierpienia wątroby i woreczka żółciowego, posuwają kamienie żółciowe

DEGROSA leczy nadmierną otyłość powodując prawidłową przemianę materii w organizmie

GASTROSA leczy chroniczną obstrukcję i wszelkie zaburzenia żołądkowe i kiszkowe, idealnie regulują trawienie i chronią od hemoroidów

LARYNGOSA leczy ból i stany zapalne (anginy gardła, krtań, migdałów, zapalenia dziąseł i okostnej

PASIVEROSA usuwają bezsenność nerwową, idealnie regulują czynność serca i cały system nerwowy

PULMOSA leczy choroby płuc. Usuwają kaszel i zaflegmienie. Wzmacniają organizm przywracają apetyt

REUMOSA usuwają cierpienia reumatyczne, artretyczne i ischiasu.

UROSA leczy cierpienia nerek i pęcherza. Usuwają wszelkie niedomagania dróg moczowych.

Broszury wysyłamy bezpłatnie. Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.

Przedstawiciel na m. Łódź i Wojew. Łódzkie

M. WŁODAREK ŁÓDŹ, RZGOWSKA № 7,

PRACOWNIA ORTOPEDYCZNA
istn. od roku 1886

St. Lewińska

Łódź, ul. NAWROT 88-a

Wyrabia Pasy na największe i zastępcze przepukliny brzucha, pępka pachwiny u mężczyzn, kobiet i dzieci. Pasy brzuszne pooperacyjne, przeciw obwisłości — obniżeniu żołądka na czas ciąży i po ciąży specjalne z patentowanego bandażu „Elasta” podług wymagań figury. Prostaty trzymacze gorsety à la „HESSINGA” i inne. — Wkładki sprężynowe na płaskie stopy. Suspensorja. — Bandaże „Elasta” pat. przeciw żylakom, gruczolom dla zreformowania i uszczuplenia zgrubiałej nogi.

Sklepowa chrześcijańska

do sprzedaży artykułów spożywczych na wyjazd do Katowic potrzebna zaraz. Znajomość języka niemieckiego pożądana.

Oferty pod „R.W.” składać w administracji „Rozwoj.”

CHOROZY uzyskują ZDROWIE

pijąc znane ze swej skuteczności, odznaczone złotymi medalami

ZIOŁA lecznicze Dra. St. BREYERA

sporządzone wg specjalnych recept, działają nadzwyczajnie w chorobach

- Nr. 1. Piersiowych
2. Na przemianę materii (Reumatyzm i Atretyzm)
3. Żołądkowo-kiszkowe
4. Dla nerwowych
5. Skuteczne w padaczkę
6. " w blednicę
7. " w chorobach nerkowych i pęcherzowych
8. " w organów kobiecych (upławy)
9. Przeczyszczające
10. Skuteczne w zdęciskach, wudnościach i wymiotach
11. W suchych kaszlach i koklusz
12. W chorobach serca
13. W chorobie cukrowej
14. We wszystkich przeziębieniach i napotne
15. Przeciw nadmiernej otyłości
- 16.A W chorobach wątroby
- 16.B. W " i kamieni żółciowych

Do nabycia w aptekach i składach aptecznych — Wysyła hurtownie:

„POLHERBA” Sp. z ogr. odp, Kraków — Podgórze

Zastępstwo na Łódź i Województwo posiada

B. PILC Skład apteczny, Łódź, Pl. Reymonta 5/6, Tel. 176-00

Zadać bezpłatnie u zastępcy broszurki „Jak odzyskać zdrowie”

Pierwszorzędny zakład fryzjerski Stanisława NOWACKIEGO

PIOTRKOWSKA 103, TEL. 179-49

Salon damski i męski

Po gruntownym odświeżeniu lokalu i zaostawianiu nowoczesnych wymagań higieny poleca się Sz. Klijenteli

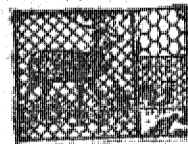
Czesanie, ondulowanie i farbowanie włosów oryg. Henna.

Pierwszorzędne siły fachowe

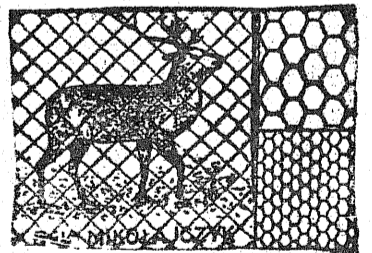
ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 103, TEL. 157-00

KURSY
Radjotechniczne
i KURSY KRESLENIA
maszynowego, budowlanego i kanalizacyjnego
Tow.
WIEDZY TECHNICZNEJ
w Łodzi Gdańska 45
Przyjmuje zapisy słuchaczy-czek codziennie od 6 do 6 wieczorem,
Prospekt bezpłatnie

ŁUCJANE Parkany, Plecionki, Tkaniny. Gazy miedz do filtrów „Rabitz” do robót betonowych we wszystkich metalach wyrabia i poleca
RUDOLF JUNG
Łódź, Wólczńska Nr. 151
Telefon 128-97

UWAGA! UWAGA!
Państwowi urzędnicy - czki
Na raty! Na sześciomiesięczne spłaty!
obuwie, firanki kapy, wełniane i bawełniane towary, bieliznę męską i damską, koldry, chodniki, dywany, torby, parasolki, białe towary i galanterijne
poleca firma
„KREDYT” Nawrot 15 i 17

ŁUCJANE Parkany, Plecionki, Tkaniny, Gazy miedz do filtrów „Rabitz” do robót betonowych wyrabia i poleca
MATEUSZ MIKOŁAJCZYK
Łódź, Killińskiego 167
Telefon 191-85

SKLEP KAZIMIERZ Zielonko

Al. Kosciuszki 37
poleca: pończochy jedwabne, fildecos skarpetki męskie, pończochy dziecięce reformy, rękawiczki wełniane swetry i pończochy
Cena bardzo przystępna, oraz przyjmuje pończochy do reparacji.

GŁUCHOTA

uleczalna. Wynalazek Eufofona zademonstrowany specjalistom. Usuwają przytępienie słuchu, szum cieknięcia uszów. Liczne podziękowania. Zadać bezpłatnie pouczającej broszury. Adres: EUFONJA Liszki — k. Krakowa

1-szy dźwiękowy
Kino-Teatr w Łodzi

SPLENDID

Narutowicza 20

Początek przedstawień o godz. 4,15
Passepantout prócz urzędowych
nieważne

Dzisiaj i dni następnych najwspanialsze acydzio dźwiękowe obraz, który przewyższa wszystkie do
tychczas widziane filmy, zarówno dźwiękowe jak i nieme

MAROKKO

Cud ekranu dźwiękowego. Treść o niebywałym napięciu. Niezwykle
żywa akcja. Fascynująca gra. W rolach głównych najznak. trójka gwiazd
Marlena Dietrich, Garry Cooper, Adolf Menjou

Uczucie zduszone przez życie — Obawa przed własnym sercem — Tygodnie udręki i walki duchowe
Życie bez celu — Bogactwo i spokój... bez radości — Wielka namiętna miłość

MAROKKO

reżyserji Józefa Sternberga

MAROKKO

PASY skórzane, białe i troki
pierwszorzędnej jakości
wyrobu firmy G. GNERLICH w Cieszynie

SWIDRY spiralne do metali
marki „TITAN”

PILNIKI i raszple marki
„HOSSYB”

KOWADŁA wyrobu RU-
DZKIEGO

— poleca —

„ELIBOR”

S-ka Akc. Handl.-Przem. Ł. J. Borkowski
Oddział w Łodzi, ul. Kilińskiego 70,
Tel. 100-84

Wszelkie

z oła lecznicze

świeżego zbioru najtaniej poleca

SKŁAD **B. PILC** APTECZNY

Plac Reymonta 5/6, tel. 187-00

J. Nowakowski

Piotrkowska 9

poleca **obuwie**, poleca
ręcznej roboty — dziesięćkroć wytrzymalsze od
zagranicznej reklamowanej tandety.

Wielki wybór obuwia męskiego, damskiego i dzie-
ciniego po cenach konkurencyjnych.

**PULSA
MYDLIK**

SAMOPIORACY PROSZEK
NIE NISZCZY BIELIZNY.

Ogłoszenia
drobne.

Kupno i sprzedaż

AKŁAD Tapicersko-Sto-
larski przyjmuje wszel-
kie zamówienia, odświeża-
nie i wszelkie przeróbki
oraz zakłada się firanki
**STEFAN GABAŁA NA-
WROT 8**

...SZEWCY...

Najtaniej nabyć mo-
żna **skóry** w każ-
dej ilości

W Spółce Szewców

PIOTRKOWSKA 79

Al. KOSCIUSZKI 22

Tel. 158-38

(Specjalność: detaliczna
sprzedaż zelówek trwa-
łych na wodę)

**Dr. Feliks
SKUSIEWICZ**

ANDRZEJA 11

Telefon 137-43

Choroby skórne wenerycz-
ne i moczopięciowe
godz. przyjęć: 9.30—11 rano
i 5—7.30 popoł.

Zakład Radjo-Elektrotechniczny
P. SZULC i S-ka

Łódź, Andrzeja 9. Tel. 134-05

poleca detektory komplet ze słuchaw-
kami i anteną za Zł. 30

Wszelki sprzęt radiowy stale na składzie
Pracownia abażurów Instalacje siły światła i sygnalizacji

NASIONA

wszelkie pierwszej jakości
przytem narzędzia i przy-
rządy ogrodniczo-pszczelni-
cze, oraz nawozy i prepara-
ty chemiczne dla ce-
lów ogrodnictwa, polecają
SKŁADY

L. Jasińskiego

prowadzone od 1870 r.

w Łodzi, ul. Andrzeja 10

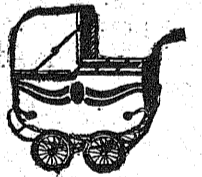
Tel. 168-56

w Łęczycy, Poznańska 30

Tel. 125

Cenniki na żąd. bezpłatnie

PUTYNOWANY nauczy-
ciel przyspasabia do e-
gzaminów gimnazjalnych i
dla eksternów, w zakresie
ośmiu klas. Kurs klasy 4
miesiące. 6-go Sierpnia 14,
prawa oficyna, parter dru-
gie wejście z podwórza

WOZKI dziecięce ŁÓZKA
metalowe MATERACE hyg.
spręż. „PATENT” WYZY-
MACZKI amer. UMYWALKI

Na dogodnych warunkach

w Fabrycz Składzie

„DOBROPOL”

Łódź, Piotrkowska 73. tel. 158-6

w podwórzu

Dr. St. Bibergal

Moniuszki 11 Tel. 62-22
Choroby skórne i weneryczne
Przyjmuje od 8-10 od 5-8 w

REKLAMA

TO POTĘGA

DRZEWKA Owocowe
Parkowe
Iglaste

trzewy, różne rośliny zimotrwałe i Dalje-Georginie
poleca w wielkim wyb.

Jerzy Kołaczkowski

Zakład Ogrodniczy, Łódź, ul. PIOTRKOWSKA 241

Nasiona. Kwiaty cięte i doniczkowe.

Ceny niższe.

Cenniki na żądanie

**Nadzwyczajna Okazja
Dla Pań i Panów!**

Najtańsza wyprzedaż resztek z najlepszych kam-
garnów, streichgarnów na najelegantsze ubrania
męskie, suknie damskie oraz dziecinne po cenach
najniższych, ul. Piotrkowska 42, of. lewa II w. I p.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem 30 gr. w tekście 30 gr. za tekstem 25 gr. zwyczajnie 14 gr., nekrologi 30 gr., komunikaty 25 gr.
Wiersz milimetrowy lub jego miejsce Drobnie ogłoszenia bezterminowe 10 gr. za wyraz, duże litery 50 gr. najmniejsze ogłoszenie 1 zł. Ogl-
szenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 proc. Sironica przed tekstem i w tekście podzielona na 6, za tekstem na 10 lamów
Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 7-ej po 7-ej 50 proc. drożej. Za tem-
nowe wyroczenie ogłoszeń adm.in. nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje przedtem przyjęte ogłoszenie bez uprzedniego zawie-
„Rozwój” można zamawiać w Zgierzu, u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.